

Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогіки НАПН України

*Схвалено вченою радою
Інституту педагогіки НАПН
України
(протокол № 1 від 16 січня 2020 р.)*

З А Т В Е Р Д Ж Е Н О
Директор Інституту педагогіки

О.М.Топузов
«___» _____ 20__ р.

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Інтегрована освітня система для початкової школи Цимбалару А. Д.

Категорія слухачів: керівні та педагогічні кадри закладів загальної середньої освіти, працівники методичних служб

Київ – 2020

Пояснювальна записка

Початкова школа – одна з органічних складових безперервної освіти, реформування якої відбувається в межах єдиної освітньої системи України на нових методологічних і теоретичних засадах, що зумовлює орієнтування післядипломного педагогічного процесу на розвиток учителя нового типу, основою діяльності якого є не тільки передавання знань учням, а й організація в процесі професіогенезу його особистої діяльності з оволодіння узагальненими способами аналізу й систематизації навчального матеріалу, формування життєвих навичок, розвитку наскрізних умінь особистості ХХІ сторіччя, набуття професійної компетентності як своєрідного структурного утворення, вироблення вміння вчитися.

Концепцією Нової української школи визначено оновлення змісту й методик навчання учнів початкової школи і перехід закладів загальної середньої освіти до реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі, що передбачає його переорієнтацію на результат освіти в діяльнісному вимірі, зміщення акценту з накопичування знань, умінь і навичок на формування й розвиток в учнів здатності практично діяти, застосовувати досвід навчальної діяльності для вирішення конкретизованих завдань.

У Державному стандарті початкової освіти серед обов'язкових результатів навчання визначено не тільки вміння і знання, але й життєво необхідні компетентності. Одним з ефективних напрямів їх формування в учнів початкової школи є інтегративний підхід до організації освітнього процесу.

На вирішення цих завдань спрямована інтегрована освітня система для початкової школи, створена творчою групою під керівництвом А.Д. Цимбалару, відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, апробована й експериментально перевірена у межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016), яка є затребуваною в Україні.

Програму підвищення кваліфікації вчителів розроблено відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), та Професійного Стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 10.08.2018 р. № 1143.

Мета. Підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності вчителів, які працюють в початковій школі, для ефективної реалізації інтегрованої освітньої системи для початкової школи А. Д. Цимбалару.

Напрямок. Розвиток професійних компетентностей: знання навчальних предметів, фахових методик, освітніх технологій, наукових принципів, і підходів, форм і методів організації освітнього процесу в початковій школі, розвиток умінь

організації шкільного освітнього середовища на засадах особистісно орієнтованого підходу.

Зміст. Зміст програми характеризується цілісним системним добром модулів і тем, урахуванням особливості професійної діяльності сучасного вчителя і визначається: вимогами суспільства щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти, у тому числі Концепції НУШ; Національною рамкою кваліфікацій, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників, у тому числі щодо упровадження інноваційних освітніх систем; запитами замовників освітніх послуг.

Зміст програми має практичну спрямованість, містить обов'язковий і вибірково складники, перший з яких реалізується очно, а другий – дистанційно.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо)

Загальні компетентності (ЗК)

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу під час опрацювання інформації з метою ефективної її реалізації у професійній діяльності.
2. Здатність застосовувати теоретичні знання у практиці.
3. Здатність до ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій в професійній діяльності.
4. Здатність бути критичним і самокритичним.
5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
6. Вміння виявляти, висувати та вирішувати проблеми.
7. Здатність працювати в команді.
8. Навички організації ефективної взаємодії.
9. Здатність працювати автономно.
10. Здатність діяти на основі ціннісних орієнтирів і етичних норм (мотивів).
11. Здатність адекватно оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Професійні (психолого-педагогічні) компетентності (ПК)

1. Вміння проводити психолого-педагогічну діагностику учнів.
2. Вміння організовувати й аналізувати результати відстеження динаміки поступу особистості дитини в освітньому процесі та здійснювати підтримку її розвитку.
3. Здатність до створення безпечних, психологічно комфортних та толерантних умов освітнього процесу.
4. Здатність до формування системи цінностей, мети та завдань професійної діяльності вчителя початкової школи.
5. Здатність до аналізу власної професійної діяльності щодо реалізації поставлених цілей та завдань.
6. Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою розширення кола професійних компетентностей.

Фахові (предметні) компетентності (ФК)

1. Здатність вивчати, аналізувати та застосовувати під час планування освітнього процесу нормативні документи, професійну інформацію, яка представлена в літературі, на електронних носіях, на Web-сервісах тощо.

2. Здатність до організації освітнього процесу відповідно до вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

3. Здатність до використання теоретичних засад організації освітнього процесу відповідно до визначених Державним стандартом початкової освіти освітніх галузей.

4. Здатність до здійснення вербального оцінювання навчальних досягнень учнів з пріоритетом на його формувальній функції.

5. Здатність до надання батькам (особам, що їх замінюють) порад та рекомендацій щодо когнітивного розвитку дітей, організації виховного процесу за межами закладу освіти.

6. Готовність до використання/поширення інновацій в педагогічній науці і практиці, передового педагогічного досвіду.

7. Здатність аналізувати освітні програми, календарні плани, плани-конспекти занять, відкриті заняття колег.

Обсяги. Тривалість. Програма підвищення кваліфікації розрахована на 150 академічних годин без урахування самостійної (позааудиторної) роботи або 5 ЄКТС-кредитів з урахуванням самостійної (позааудиторної) роботи. З них 120 академічних годин (4 ЄКТС-кредити) – обов'язковий складник і 30 академічних годин (1 ЄКТС-кредит) – вибіркового складника.

Програма реалізується 5 дидактико-методичними сесіями по 30 академічних годин або 1 ЄКТС-кредит, з яких 4 очні дидактико-методичні сесії реалізують обов'язковий складник і 1 дистанційна дидактико-методична сесія – вибіркового складника.

Кожна з 4 дидактико-методичних сесій обов'язкового складника спрямована на підвищення фахового рівня вчителів щодо організації освітнього процесу в певному класі початкової школи. Зокрема, перша дидактико-методична сесія призначена для вчителів 1 класів, друга дидактико-методична сесія – для вчителів 2 класів, третя дидактико-методична сесія – для вчителів 3 класів і четверта дидактико-методична сесія – для вчителів 4 класів.

Вибірковий складник передбачає вільний вибір модулів у дистанційному форматі з урахуванням індивідуальних потреб педагогів.

РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

№ з/п	Назва теми	усього год	Форма занять, год		
			інтерактивна лекція	практичне заняття	контрольна робота
I	Дидактико-методична сесія для вчителів 1 кл.	30	16	12	2
1.	Модуль 1. Теоретико-методичні та організаційні засади організації навчання першокласників	5	4	1	-
	1.1. Загально-дидактичні засади організації навчання першокласників	2	2	-	-
	1.2. Дидактико-методичні засади організації навчання першокласників	1	1	-	-
	1.3. Організаційні засади освітнього процесу в першому класі	2	1	1	-
2.	Модуль 2. Особливості викладання в першому класі предметів вивчення	16	8	8	-
	2.1. Особливості викладання в першому класі предметів мовного циклу	4	2	2	-
	2.2. Особливості викладання в першому класі математики	2	1	1	-
	2.3. Особливості викладання в першому класі інтегрованого предмету всесвіт	2	1	1	-
	2.4. Особливості викладання в першому класі інтегрованого предмета Арт-технології	6	3	3	-
	2.5. Особливості викладання в першому класі предмета фізична культура	2	1	1	-
3.	Модуль 3. Організація інноваційного освітнього середовища першокласників	7	4	3	-
	3.1. Формування просторово-предметного компоненту освітнього середовища першокласників	2	1	1	-
	3.2. Формування інформаційно-комунікаційного освітнього середовища першокласників	1	1	-	-
	3.3. Організація виховного освітнього середовища першокласників	2	1	1	-
	3.4. Учні, батьки, вчителі – суб'єкти інноваційного освітнього простору першокласників	2	1	1	-
4.	Контрольна робота	2	-	-	2
II	Дидактико-методична сесія для вчителів 2 кл.	30	16	12	2

1.	Модуль 1. Теоретико-методичні та організаційні засади організації навчання другокласників	3	3	-	-
	1.1. Загально-дидактичні засади організації навчання другокласників	1	1	-	-
	1.2. Дидактико-методичні засади організації навчання другокласників	1	1	-	-
	1.3. Організаційні засади освітнього процесу в другому класі	1	1	-	-
2.	Модуль 2. Особливості викладання в другому класі предметів вивчення	18	9	9	-
	2.1. Особливості викладання в другому класі предметів мовного циклу	4	2	2	-
	2.2. Особливості викладання в першому класі математики	2	1	1	-
	2.3. Особливості викладання в другому класі інтегрованого предмету <i>всесвіт</i>	2	1	1	-
	2.4. Особливості викладання в другому класі інтегрованого предмета <i>Арт-технології та інформатика (ІКТ)</i>	8	4	4	-
	2.5. Особливості викладання в другому класі предмета <i>фізична культура</i>	2	1	1	-
3.	Модуль 3. Організація інноваційного освітнього середовища другокласників	7	4	3	-
	3.1. Формування просторово-предметного компоненту освітнього середовища другокласників	2	1	1	-
	3.2. Формування інформаційно-комунікаційного освітнього середовища другокласників	1	1	-	-
	3.3. Організація виховного освітнього середовища другокласників	2	1	1	-
	3.4. Учні, батьки, вчителі – суб'єкти інноваційного освітнього простору другокласників	2	1	1	-
4.	Контрольна робота	2	-	-	2
III	Дидактико-методична сесія для вчителів 3 кл.	30	16	12	2
1.	Модуль 1. Теоретико-методичні та організаційні засади організації навчання третьокласників	3	3	-	-
	1.1. Загально-дидактичні засади організації навчання третьокласників	1	1	-	-
	1.2. Дидактико-методичні засади організації навчання третьокласників	1	1	-	-
	1.3. Організаційні засади освітнього процесу в третьому класі	1	1	-	-
2.	Модуль 2. Особливості викладання в третьому	18	9	9	-

	класі предметів вивчення				
	2.1. Особливості викладання в третьому класі предметів мовного циклу	4	2	2	-
	2.2. Особливості викладання в третьому класі математики	2	1	1	-
	2.3. Особливості викладання в третьому класі інтегрованого предмету всесвіт	2	1	1	-
	2.4. Особливості викладання в третьому класі інтегрованого предмета Арт-технології та інформатика (ІКТ)	8	4	4	-
	2.5. Особливості викладання в третьому класі предмета фізична культура	2	1	1	-
3.	Модуль 3. Організація інноваційного освітнього середовища третьокласників	7	4	3	-
	3.1. Формування просторово-предметного компоненту освітнього середовища третьокласників	2	1	1	-
	3.2. Формування інформаційно-комунікаційного освітнього середовища третьокласників	1	1	-	-
	3.3. Організація виховного освітнього середовища третьокласників	2	1	1	-
	3.4. Учні, батьки, вчителі – суб'єкти інноваційного освітнього простору третьокласників	2	1	1	-
4.	Контрольна робота	2	-	-	2
IV	Дидактико-методична сесія для вчителів 4 кл.	30	16	12	2
1.	Модуль 1. Теоретико-методичні та організаційні засади організації навчання четвертокласників	3	3	-	-
	1.1. Загально-дидактичні засади організації навчання четвертокласників	1	1	-	-
	1.2. Дидактико-методичні засади організації навчання четвертокласників	1	1	-	-
	1.3. Організаційні засади освітнього процесу в четвертому класі	1	1	-	-
2.	Модуль 2. Особливості викладання в четвертому класі предметів вивчення	18	9	9	-
	2.1. Особливості викладання в четвертому класі предметів мовного циклу	4	2	2	-
	2.2. Особливості викладання в четвертому класі математики	2	1	1	-
	2.3. Особливості викладання в четвертому класі інтегрованого предмету всесвіт	2	1	1	-
	2.4. Особливості викладання в четвертому класі інтегрованого предмета Арт-технології та	8	4	4	-

	інформатика (ІКТ)				
	2.5. Особливості викладання в четвертому класі предмета фізична культура	2	1	1	-
3.	Модуль 3. Організація інноваційного освітнього середовища четвертокласників	7	4	3	-
	3.1. Формування просторово-предметного компоненту освітнього середовища четвертокласників	2	1	1	-
	3.2. Формування інформаційно-комунікаційного освітнього середовища четвертокласників	1	1	-	-
	3.3. Організація виховного освітнього середовища четвертокласників	2	1	1	-
	3.4. Учні, батьки, вчителі – суб'єкти інноваційного освітнього простору четвертокласників	2	1	1	-
4.	Контрольна робота	2	-	-	2

Виконавці програми (рівень вищої освіти, категорія, науковий ступінь, педагогічне/вчене звання, місце та/або досвід роботи тощо).

Цимбалару А. Д. – головний науковий співробітник відділу інновацій та стратегій розвитку освіти інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник.

Строки виконання програми. П'ять років (щорічно по 30 годин). Всього 150 год.

Місце виконання програми (за місцезнаходженням суб'єкта підвищення кваліфікації та/або за місцезнаходженням замовника тощо),

Інститут педагогіки НАПН України

Обласні інститути підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Опорні заклади освіти.

Очікувані результати навчання.

По закінченню навчання за програмою керівні та педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, працівники методичних служб набудуть таких ознак професійної компетентності:

– *розуміння* загально-дидактичних, дидактико-методичних засад організації освітнього процесу за інтегрованою освітньою системою для початкової школи А. Д. Цимбалару з урахуванням індивідуальних, психологічних особливостей учнів молодшого шкільного віку;

– *знання* методик викладання предметів вивчення за інтегрованою освітньою системою для початкової школи А. Д. Цимбалару;

– *вміння* організовувати освітній процес за інтегрованою освітньою системою для початкової школи А. Д. Цимбалару;

– *досвід* реалізації інтегрованої освітньої системи для початкової школи А. Д. Цимбалару.

Вартість – 1000 грн.

Графік освітнього процесу.

Очні дидактико-методичні сесії проводяться щороку влітку.

Дистанційна дидактико-методична сесія реалізується упродовж навчального року за вибором учителів.

Мінімальна та максимальна кількість осіб в групі.

мінімальна – 30 осіб; максимальна – 200 осіб.

Академічні, професійні можливості за результатами опанування програми.

Робота за інтегрованою освітньою системою для початкової школи А. Д. Цимбалару.

Можливість надання подальшої підтримки чи супроводу.

Постійний он-лайн зв'язок через освітню платформу з метою надання методичної підтримки, забезпечення дидактико-методичними матеріалами, консультування для вчителів, які працюють за освітньою інтегрованою системою для початкової школи А. Д. Цимбалару.

Додаткові послуги (організація проживання і харчування).

Проживання організовується (за бажанням) в готелі на території Інституту педагогіки НАПН України. Орієнтовна вартість проживання 300-360 грн/доба.

Харчування організовується (за бажанням) у кафе на території Інституту педагогіки НАПН України (сніданок, вечеря – по 60 грн, обід 100 грн).

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації тощо.

Після проходження кожної дидактико-методичної сесії видається сертифікат, після проходження 5 дидактико-методичних сесій видається посвідчення.

Документи легітимні і не потребуватимуть додаткового підтвердження/визнання педагогічною радою закладу освіти чи іншими установами.

Розробники:

Цимбалару А. Д. – головний науковий співробітник відділу інновацій та стратегій розвитку освіти Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник;

Нікулочкіна О. В. – завідувач кафедри початкової освіти Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.